

LN4-19-00086

582407

T É T E L E K

AZ ÖSSZES

JOG- ÉS ÁLLAMTUDOMÁNYOKBÓL,

MELYEKET

A MAGYAR KIR. TUDOM. OS EGYETEMEN

KIÁLLOTT SZIGORLATOK UTÁN

A JOGTUDORI RANG ELNYERÉSE VÉGETT

A TEKINTETES

JOGI KAR JÓVÁHAGYÁSÁVAL

NYILVÁNOS VITATKOZÁS ALÁ

BOCSÁT

BORNY LÁSZLÓ.

1865. évi

1865/14

déli 12 órakor.

PEST, 1865.

BARTALITS IMRE KÖNYVNYOMDÁJA.

(Lipót-utca 5. sz.)

TELEK

1900-1901. ÉVI ÉRTÉKELÉS

A KÖNYVTÁR ÉRTÉKELÉSÉNEK

ELŐZŐ ÉRTÉKELÉSÉNEK

AZ ELŐZŐ ÉRTÉKELÉS

ALAPJÁN

1901. ÉVI ÉRTÉKELÉS

ELŐZŐ ÉRTÉKELÉSÉNEK

1900

1901. ÉVI ÉRTÉKELÉS

KNY - 19 - 00086

1901. ÉVI ÉRTÉKELÉS

TEKINTETES
ZOLOTHNOKI
ZMERTYCH KÁROLY
URNAK

H. ÜGYVÉDNEK ÉS TÖBB ORSZÁGGYÜLÉS VOLT KÉPVISELŐJÉNEK

A TUDOMÁNYOK PÁRTOLÓJÁNAK

TISZTELETEM JELÉÜL

AJÁNLVÁ.

TERKIZTETRE
SOLTHZORI
ZMERTYCH KAROLY
URNAK

A TUDOMÁNYOK PÁRTOLÓJÁNAK
A FŐTITKÁRI ÉS TITKÁRSÁG ÉRTELMEZÉSÉVEL

TERKIZTETRE

Az észjogból.

1. Az anyagi jogoknak feltételes egyenlőtlensége a jog általános egyenlőségével nem ellenkezik.

2. Az elévülés tételes jogintézmény lévén, csak politikai szempontból igazolható, észjogilag azonban meg nem állhat.

3. Az idegen dolgok ártatlan használatának joga, sem egyesek, sem nemzetek között észjogilag meg nem állhat.

4. A szoros jog szerént, végszükség esetében sincs joga senkinek, másnak tulajdonát — a tulajdonos beleegyezése nélkül — maga hasznára fordítani.

5. Az úgy nevezett „albinagium“ és „gabella emigrationis“ a nemzetet mint terület-urát észjogilag megilleti.

6. Az állam polgárnak csak kivételes esetekben van joga állodalmából kivándorolni.

7. A kitünő jognál fogva az állodalmat megilleti a jog, a polgároknak mind személye mind vagyona felett feltétlenül rendelkezhetni.

8. Két nemzet közötti — vita eldöntése végetti — párviadal nem helyeselhető feltétlenül észjogilag.

A római jogból.

1. A „depositum“ természetével összefér, a dolog őrzéséért valamit nem bérképen, hanem jutalomul elfogadni.

2. A „lakás“ mint szolgálat, és az épület hasznélvezésének szolgálma, terjedelmökre különböznek egymástól.

3. A „jus offerendi“ mint méltányos jogintézmény, valamint a zálogos hitelezők, úgy az adós javára is hozott be.

4. Az „obligatio correalis“ nem tévesztendő össze az „obligatio solidaria“-val.

5. A római jog az újabb európai nemzetek jogéleétébe leginkább azon alakban ment át, melyet Justinián császár alatt nyert.

Az egyházjogból.

1. Az egyház új alaptörvényeket nem alkothat, hanem csak a már fenn lévőket módosíthatja a kor szelleméhez.
2. Az egyház napjainkban már nem gyakorol oly nagy befolyást a világi törvénykezésre és törvényhozásra mint hajdanta.
3. A magyar herceg-primás állása nem csak merő tiszteleti, hanem kitünő előjogokkal is bír.
4. Az egyházi közzsinatok a római pápának sem felette sem mellette, hanem alatta állanak.
5. A római pápát az úgynevezett „gyökeres felmentési jog“ a házassági akadályok alól, észszerűleg illeti meg.
6. A végrehajtott érvényes kereszt. házasság a kath. egyház tanai szerint soha, a végre nem hajtott pedig csak ünnepélyes fogadástétel és a római pápának felmentése által oldható fel végképen.

A magyar magánjogból.

1. Hazai magánjogunk fejlődésére más európai jogok kevés hatással voltak.
2. Az idegeneknek és héber vallásuaknak ingatlan tulajdon szerzési képessége, csak ideiglenesen, az országgyűlés intézkedéséig van fentartva.
3. A nemesi polgári és paraszti birtok között jelentékeny különbség van a magyar magánjogban.
4. A megháborított birtokosnak, nem kell tulajdoni jogát kimutatni sommás visszahelyeztetésénél.
5. A nemesek és nem-nemesek közti különbség jelenleg is bír gyakorlati jelentőséggel.
6. A jogok, — kivéve a gyökeresítetteket — ingó vagyont képeznek.

A büntető jogból.

1. A külföldieknek külföldön elkövetett bűntetteik megbüntetésére az állam nem köteleztetik, de fel van jogosítva.
2. Házasságtörés miatt csak a férj indíthat neje ellen bűnvádi keresetet, ez viszont azonban nem.
3. Habár elvész is az anya által kitett gyermek véletlenül, az még nem képez gyilkosságot, ha az anyának arra irányzott szándoka nem volt.
4. Ha a nő szemérmét egyébként meg nem óvhatja, életétől is megfoszthatja a megtámadót.

Az osztrák polgári törvénykönyvből.

1. Lehet valaki jóhiszemű és mégis jogszerűtlen birtokosa valamely dolognak.
2. A családi hitbizománynál a várományosoknak joguk van érdekeikre felügyelő gondnokot neveztetni.
3. A fogadás és kártya-játékból eredett tartozás nem ad jogzsimet a követelésre.
4. Ha a haszonbéri szerződés be van táblázva, a haszonbér az új tulajdonos ellen is fenn áll, habár az adásvéveskor nem volt is tudomása a haszonbér létezéséről.
5. A zálog nem magában álló, hanem az általa biztosítandó követeléshez járuléki viszonyban áll.
6. Az elővásárlási jog a jogositott örökösire át nem ruháztathatik.

A magyar váltójog és eljárásból.

1. Van eset, midőn prolongatio mellett is indíthat a váltó-tulajdonos visszkeresetet az előzők ellen.
2. Egy harmadik személylyeli viszonyából a váltó-adósa váltó tulajdonos ellen kifogást nem tehet.
3. Az intéző az intézvényezettnek nincs váltójogi lag lekötelezve.
4. A magyar váltójog sokban kevésbé szigorú mint a német.
5. Az üres forgatmány meghatalmazásnak tekintendő.
6. Ha egy forgatmányos közönséges engedmény mellett forgatja tovább a váltót, azért a váltó-tulajdonosnak van váltójogi visszkeresete, az engedmény előtti előzők ellen.

A magyar polg. törvénykezésből.

1. A magyar polg. törvénykezésben is létezik a peres és peren kívüli eljárás szerénti megkülönböztetés.
2. A sommás osztoztató bíróság nem hozhat ítéletet, ha a mellett, ki ellen az osztály kéretik, a telekkönyv szól.
3. A bíró a nem causalis illetéktelenséget hivatalból figyelembe nem veheti.

4. A bíróságnak nem szabad minden esetben elmarasztalni az alperest, ha a tárgyalásnál meg nem jelenik.

5. Személyes fogságnak a magyar polgári eljárásban jelenleg már nincs helye.

A politikai tudományokból.

1. Szükség esetében czélszerűbb az adót fellebbezni, mintsem annak új nemét behozni, ha az jó alapra van fektetve, és igazságosan felosztva.

2. Az uzoratorvény nemzetgazdasági szempontból nem csak szükségtelen, de sokszor a czélnak sem felel meg.

3. Nem lenne czélszerű a telket terhelő adóság után fizetendő kamatot, az adó alapját képező tiszta jövedelemből levenni.

4. A kereskedelem szinte productiv foglalkozás.

5. Minden államjóságnak elidegenítése nem helyeselhető.

6. Téves azon eszme, hogy oly államadóság, melyvel valamely állam belföldi hitelezőknek tartozik, — nem káros.

Ausztriai birodalom statistikájából.

1. A korosztályok egyenlősége egyik főjellemzője a magyar tartományokbeli egybekeléseknek.

2. A magyar korona tartományainak agricol jellege oly mozzanat, mely az ausztriai vám- és kereskedelmi politikában főfigyelmet igényel.

3. Lombardia egy részének elestével az ausztriai birodalom nem csak közmivelődési, hanem nemzetgazdasági szempontból is aránylag igen sokat veszített.

4. Ausztriában a biztosítási ügy újabb időben nevezetes haladásnak indult.

5. A törvénykezés Magyarországon még inkább el van választva a közigazgatástól, mint a többi örökös tartományokban.

6. A bécsi ausztriai nemzeti bankot működésében nagyon hátráltatta volt az, hogy a kormány egy ideig reá kényszerítő befolyást gyakorolt.

